

Jedno doba, jedna

PRIČA

TEKST: PAOLA BARBATO
CRTEŽ: NIKOLA MARI

PRINC OD PERSIJE

ORPHANAGE

pripovedač

DANMARIJA KONTRÖ

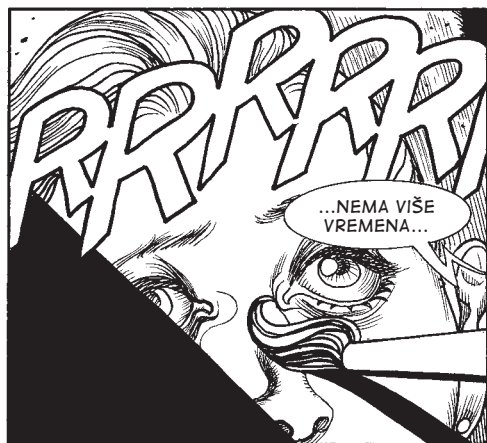
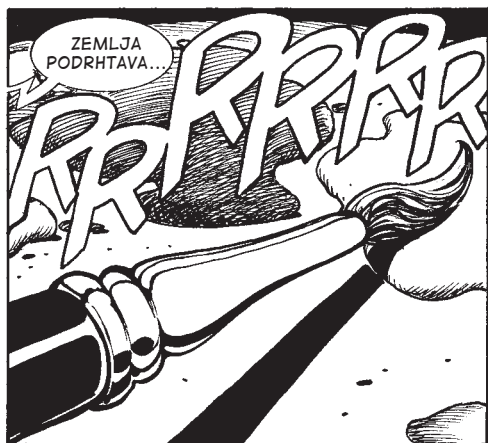
Malo je „scenografija“ koje toliko vole autori romana, filmova i stripova, kao što ona koju nudi viktorijanski London. To nije ništa čudno kada se pogleda šta je on sve obuhvatao: Šerlok Holms, krvava misterija Džeka Trboseka, Dikensovi romani, čudovišni mister Hajd, Drakula, Dorijan Grej sa svojim portretom, kao i fantazmagorije stimpanka; a zatim, senke, dim i noćna magla jedne haotične metropole, izabrane da bude „svetska prestonica“ XIX veka...

Međutim, sve to nije ništa drugo do rezime već poznatih dela i likova, atmosfere (ponovo otkrivene i iskorišćene u mnogim pričama iz našeg vremena) koja skriva, kao površinski sloj leda, jedno mračno i prostrano autorско more. Ako u to more zaronite, mogli biste se susresti s pričama i piscima koji su u to vreme bili veoma poznati, a danas su gotovo sasvim zaboravljeni. Na primer, tu je bio Džordž Vilijams Makartur Reynolds, koji je potpisao na desetine „mračnih“ romana, kao što je *Wagner the Wehr-Wolf* (1846–48), i (još 1844) započeo pisanje *The Mysteries of London* (koji je njegov „kolega“ Južin Sju pretočio u *Les Mystères de Paris*)... Pored Reynoldsa tu su i Ričard Marš (sa svojim „egiptološkim“ hororom *The Beetle* iz 1897), Džeјms Malkolm Rajmer i Tomas Presket Prest (*Varney the Vampire* je možda njihovo najpoznatije delo, 1845–47) ili čuveni Artur Meken, kojeg je cenio H.F. Lavkraft, naročito zbog njegovih dugih priča kao što su *Veliki bog Pan*

(1894) ili *Teror* (1917). Doba čuvenih „knjižica“, kao što je *Peni Dreadful* – po kojoj je Amerikanac Džon Logan nedavno snimio istoimenu televizijsku seriju (2014) – dalo je oblik jednom jezivom imaginarijumu koji i dan-danas cveta, ali koji je još onda pružio materijal mnogim plodonosnim spisateljima. Među njima treba istaći Meri Adeleјd Belok Launds ili Meri Elizabet Bredon, koje su – uprkos zaslugama ili nedostacima njihove proze – objavile po osamdesetak knjiga, ali ne smemo zanemariti ni Vilkiјa Kolinsa – zajedno s Poom, „oca“ modernog krimi-žanra – koji je upravo s Bredonovom sarađivao na svom najpoznatijem delu: *Lady Audley's Secret* (1862)...

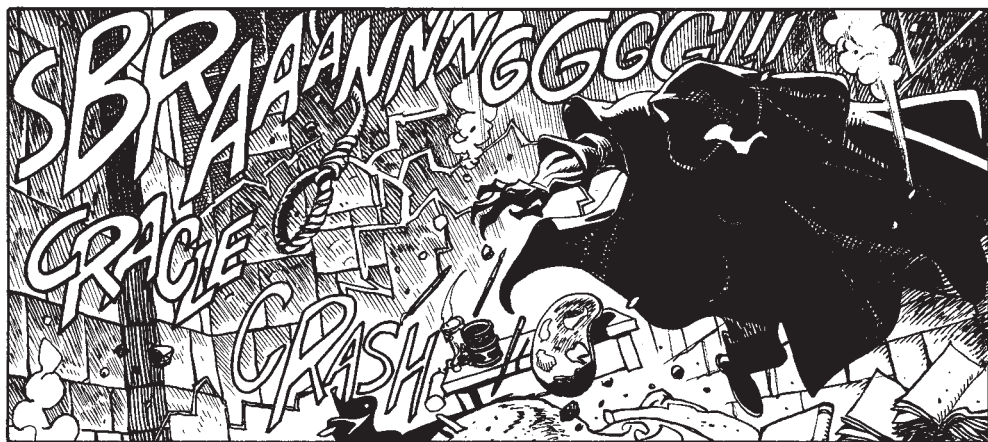
Strašne tajne, kao i razni zločini, kanibalizam, paktovi s đavolom, otmice, deformiteti tela i psihe (i sve to pomešano s velikom dozom sentimentalizma) bili su obilan materijal za jedno izuzetno književno doba, predodređeno da obnovi raskiš gotike iz osamnaestog veka i da oživi klasičnu „priču o duhovima“, onu koja i dalje pruža teme sineastima XXI veka. Taj materijal Paola Barbato je izvukla iz dubine svoje mašte, kao prostorno-vremenski turista koji obilazi uličice Vajtčepela dok „stari Džek“ napada svoje žrtve. Kada se vratila u sadašnjost, pobrinula se da paket preda u ruke Nikole Mariја – jednog od crtača koji na najjeziviji način uspeva da vizualizuje košmare Dilana Doga – stvorivši tako jednu mračnu i britku mešavinu, koja će, nadamo se, moći da u vama izazove malu i prijatnu „viktorijansku jezu“...

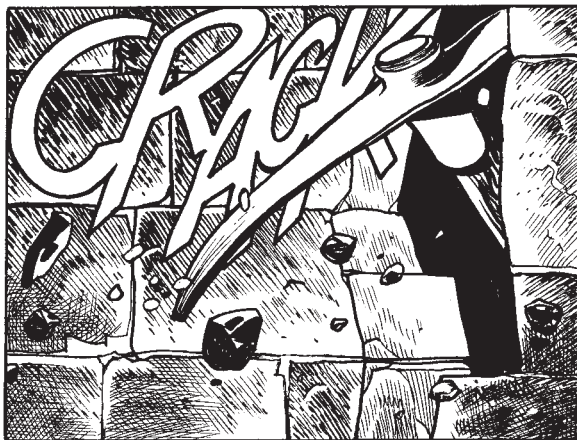
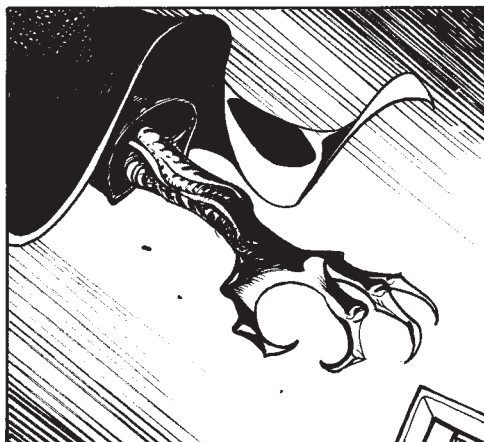

PRINČ od PERSIJE

TEKST: PAOLA BARBATO/CRTEŽ: NIKOLA MARI

LONDON, 1888.

TVRDIM DA
NA MAPAMA
NIJE BILA
UBELEŽENA!

DOGOVOR JE BIO JASAN! RADOVI NA TOM
PROKLETOM PODZEMNOM VOZU NISU NIPOŠTO
SMELI DA OŠTETE IMOVINU CRKVE.

GOSPODINE, GARANTUJEM
VAM DA SMO KOPALI ISPOD
KANALIZACIJE. NISMO ZNALI
DA ĆEMO PODRITI TEMELJE
KATEDRALE.

VAŠE NEZNANJE
I TA POMAMA ZA MODERNIM
ODVEŠĆE U PROPAST
OVU ZEMLJU!

U REDU, DOSTA,
ŠTA JE BILO – BILO JE!
EKSPERIMENT S DINAMITOM
SE VIŠE NEĆE PONOVI TI,
DOGOVORENO?

U KAKVOM JE
STANJU BILA
GROBNICA KOJU
STE PRONA-
ŠLI?

TO NIJE
GROBNICA, VEĆ
SAM VAM REKAO,
NEGO MESTO NA
KOME JE NEKO
ŽIVEO.

KOJEŠTA! KO JE MOGAO DA
ŽIVI U KOSTURNICI KOJA SE
NALAZI DESET METARA
ISPOD CRKVE?

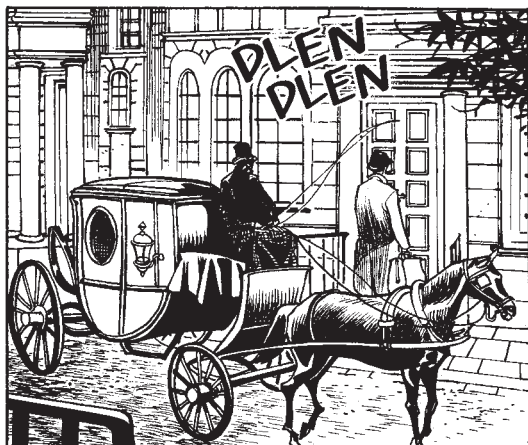
PRONAŠLI SMO
SVEĆE, HRANU I RAZNE
PREDMETE KOJI SVAKAKO
NISU SVETI.

U REDU, TIME ĆE
SE POZABAVITI
POLICIJA.

OH, INSPEKTORE
HEDERVIK. LEPO
OD VAS ŠTO STE
SVRATILI...

DOBAR DAN,
GOSPOĐO FELDER.
KAKO JE GLAVNI
INSPEKTOR?

ZNATE DA VIŠE NE
ŽELI DA GA TAKO
ZOVU.

IZVINITE, NAVIKA
JE U PITANJU.
MOGU LI DA
RAZGOVARAM
S NJIM?

I DALJE NE ŽELI NIKOGA DA
VIDI. DOKTOR KAŽE DA JE TO
NORMALNO, ALI PROŠLO
JE ŠEST MESECI...
VEĆ POČINJEM DA
BRINEM.

TO SAM I
OČEKIVAO. SPREMIO
SAM JEDNO PISMO.
DA LI BISTE MOGLI
DA MU GA PREDATE,
ZAJEDNO S OVOM
TORBOM?

TO GA NEĆE
UZNEMIRITI?
LEKAR JE
SAVETOVAO DA...

BOGME HOĆE, UPRA-
VO MI JE NAMERA
DA GA PRODRMAM,
GOSPOĐO. MORA DA
SE PRENE. PONAŠA
SE KAO DA JE I ON
NASTRAĐAO U TOJ
STRAŠNOJ
NESREĆI!

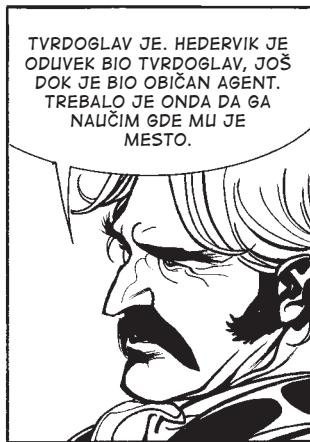

U REDU.

DA LI JE OTIŠAO?

JESTE, EDMUNDE.

TVRDOGLAV JE. HEDERVIK JE ODLUKE BIO TVRDOGLAV, JOŠ DOK JE BIO OBIČAN AGENT. TREBALO JE ONDA DA GA NALUČIM GDE MU JE MESTO.

ON TI ŽELI DOBRO. ZATO UPORNO I DALJE DOLAZI.

GLUPOSTI! DOLAZI ZATO ŠTO ME SAŽALJEVA. A JA NE ZNAM ŠTA BIH S NJEGOVIM SAŽALJENJEM.

OSTAVIO JE TORBU I PISMO.

SPALI GA.

OSTAVIĆU GA OVDE. MAJKA ME JE UČILA DA ODGOVARAM NA PORUKE, I BAŠ NEMAM OBIČAJ DA SPALJUJEM PISMA NEPOZNATOG SADRŽAJA..

IDEM DA NALOŽIM DA IZNESU VEČERU.

UMPF, GLUPI, NEPROMIŠLJENI
MLADIĆ. DOŠAO JE DA VIDI KAKO
JE STARI OBOGALJENI ŠEF?
ŠTA MU JE? PLAŠI SE DA
ĆU SE VRATITI U SLUŽBU DA
MU DRŽIM PREDAVANJE?

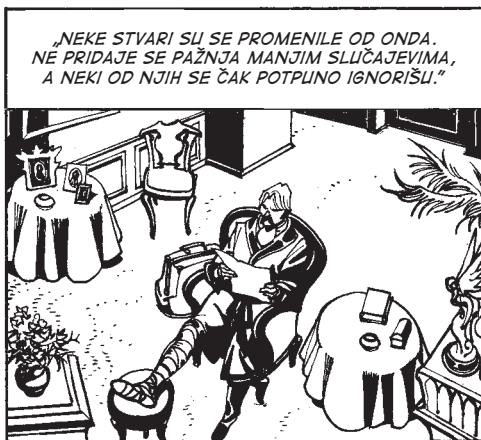

„GOSPODINE, AKO STE
PROČITALI OVIH NEKOLIKO
REDAKA, ZA MENE JE TO
VEĆ USPEH.“

„NAKON PUCNJAVE U KOJOJ JE STRADALA VAŠA
NOGA, PRISILIVŠI VAS DA SE POVUČETE U PRIVATNI
ŽIVOT, NISTE VIŠE ŽELELI DA IMATE POSLA
S POLICIJOM...“

„PUCNJAVA“... UMPF!
PRISILILI SU ME DA SE
POVUČEM U PRIVATNI
ŽIVOT!

„NEKE STVARI SU SE PROMENILE OD ONDA.
NE PRIDAJE SE PAŽNJA MANJIM SLUČAJEVIMA,
A NEKI OD NJIH SE ČAK POTPLNO IGNORIŠU.“

„PREDMETI KOJE SAM VAM DONEO PRONAĐENI
SU U JEDNOJ MALOJ TAJNOJ PROSTORIJI,
SLUČAJNO OTKRIVENOJ TOKOM
ISKOPAVANJA ZA NOVI METRO.“

„U NJOJ JE
NEKO ŽIVEO.“

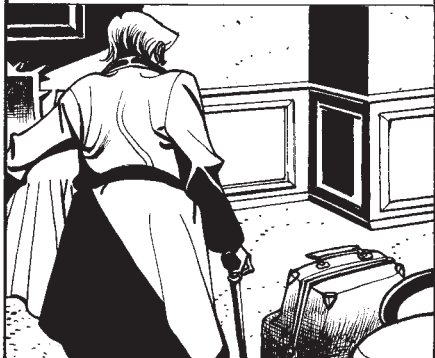
„DOBIO SAM NAREĐENJE DA ARHIVIRAM SLUČAJ
I DA TE PREDMETE SMESTIM U MAGACIN, ALI VI ZNATE
KAKAV SAM JA. MRZIM PITANJA BEZ ODGOVORA.“

„LI TOME LIČIM NA VAS.“

„NIJE MI DOZVOLJENO DA VODIM
ISTRAGU, I ZATO VAM SVE PREDAJEM,
LI NADI DA ĆETE VI REŠITI SLUČAJ!“

„VAŠ ZALIVEK ODANI, ZAMENIK
INSPEKTORA NEJTAN HEDERVIK.“

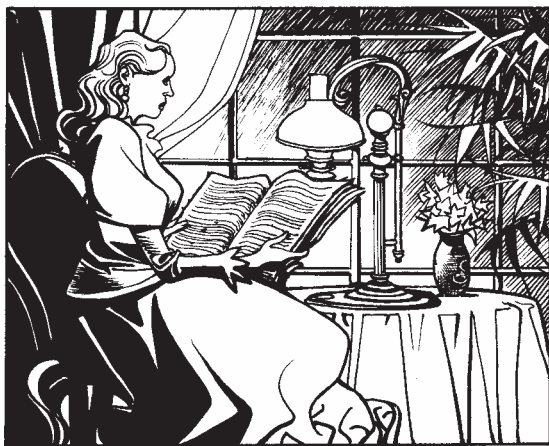
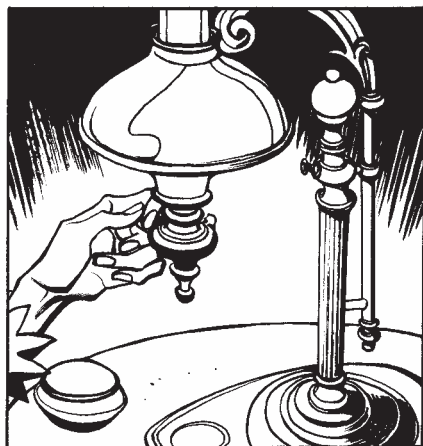
MISLIŠ DA ĆEŠ
ME TAKO LAKO
NAMAMITI,
MOMĆE?

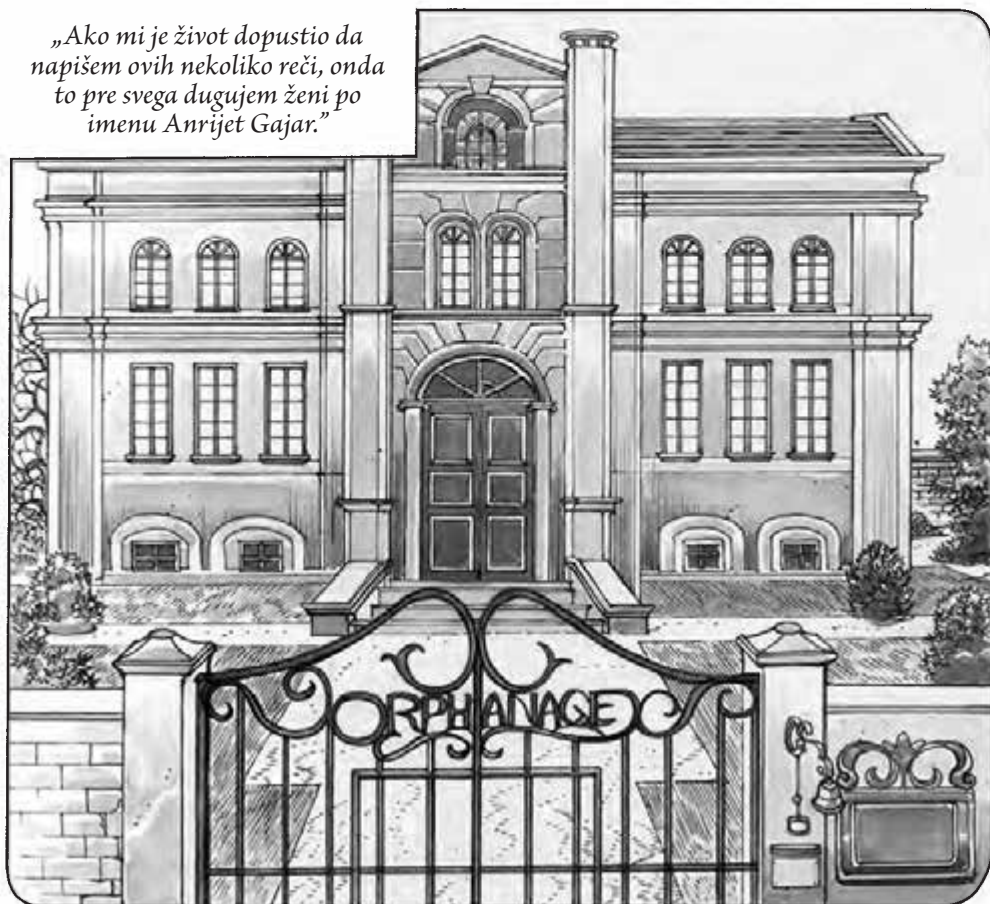
UH!

„Ako mi je život dopustio da napišem ovih nekoliko reči, onda to pre svega dugujem ženi po imenu Anrijet Gajar.“

„Kada sam došao na svet,
bila je već mrtva, ali o njoj
sve znam.”

„Bila je bogata Francuskinja, udata
za jednako bogatog Engleza, koji ju je
ubrzo ostavio kao udovicu.”

„Anrijet je pokušala da u Englesku donese
malo Francuske. Nije imala dece, ali je
zato posedovala novca za sto života.”

„Otvarala je restorane i javne kuće,
kupovala radnje i brodove, a jedna od
njenih investicija bile su i zadužbine...”

„...kao što je skromna zgrada pretvorena u sirotište.
Sirotište u francuskom stilu, koje je imalo nešto
što je ovde u Engleskoj bilo nepoznato...”

„...prostor za ostavljanje beba.”

„Tamo sam bio ostavljen jedne noći pre dvadeset četiri godine, čvrsto uvijen u pokrivač od brokata.“

„Ruka koja je povukla zvono da najavi moj dolazak bila je plemenita kao i grb koji se isticao na kočiji osobe koja me je ostavila...“

„Učena i otmena duša koja je obišla svet...“

„...i znala čemu služi ta kolevka iznad ograde.“

„Bila je to postelja za buduće kraljeve.“

„Bio sam kršten imenom Tomas, na praznik.”

„Dodelili su mi čitavo krilo zgrade, kao što priliči pripadnicima visoke klase.”

„Držali su me odvojeno od plebejaca.”

„Kao pratnju sam imao svoju ličnu dadilju, Žermen.”

„Ona je brinula o mom obrazovanju.”

„Ona mi je objašnjavala kako stvari stoje.”

„Imao sam sedam godina kada je taj
čovjek ušao u moju sobu.”

„Na silu me je odvuкао s mesta
na kome sam odrastao.”

„Bilo je to prvo od mnogobrojnih iskušenja
kojima sam bio izložen tokom svog života...”

„Ta deca su pažljivo saslušala moju priču, ne rugajući mi se i ne podsmevajući mi se.“

„Pokušao sam da ih ubedim da su i oni prinčevi i princeze, i da moraju biti stavljeni na velika iskušenja kako bi osvojili svoje kraljevstvo.“

„Ništa nisu rekli, neki od njih su samo plakali. Ne znam da li zbog sebe ili zbog mene i nije me briga.“

„Ali im nisam pokazao šta umem...“

„...niko to nije smeo da zna.“

„Ulice... ljudi... svetlost...“

„...svi ti zvuci zajedno, tako zaglušujući...“

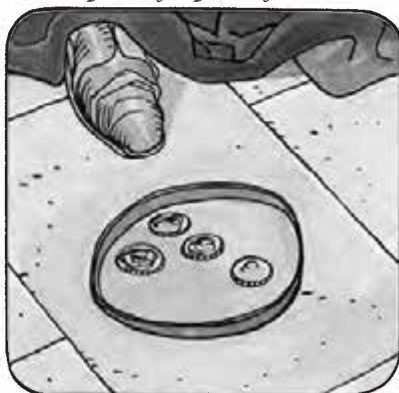
„...ali ljudi su se udaljavali umesto da se približe...“

„...i čovek koji je na mene vikao da se otkrijem, sve više i više...“

„...a moj tanjir je bivao sve prazniji i prazniji...“

„Čovek je tada odlučio da me proda...
čuo sam to dok je pregovarao o ceni.”

„Više nisam mogao da krijem ko sam.”

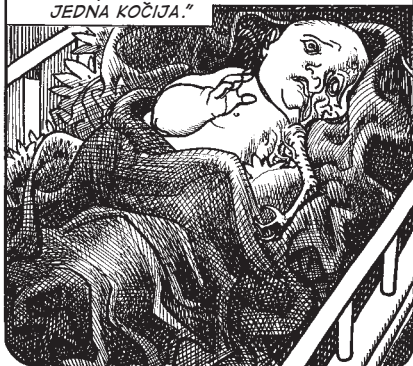

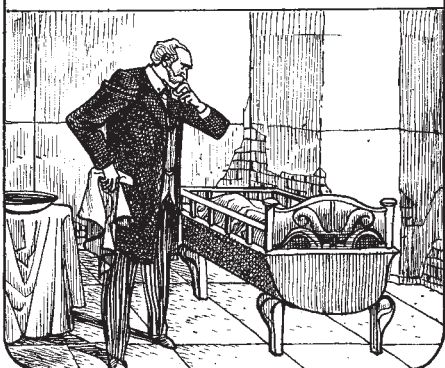
„NOVOROĐENČE JE IZGLEDALO ZASTRAŠUJUĆE. SAMO JEDNA POLOVINA TELA MU JE BILA RAZVIJENA, A DRUGA SKUPLJENA I ISKRIVLJENA.“

„BILO JE LIVIJENO U ODELCE OD BROKATA, I ODMAH NAKON ŠTO JE BILO OSTA- VLJENO, VIDELI SMO KAKO SE UDALJAVA JEDNA KOŽIJA.“

„LEKAR KOJI GA JE PREGLEDAO REKAO JE DA ĆE PREŽIVETI SAMO NEKOLIKO DANA.“

„ALI PREVARIO SE. RETKO SAM VIDELA BIČA KOJA SU TAKO OČAJNIČKI REŠENA DA PREŽIVE.“

„BIO JE INTELIGENTAN, NALUČIO JE ČAK DA ČITA I PIŠE. MEĐUTIM, NISMO SMELI DA DOZVOLIMO DA BORAVI S DRUGOM DECOM. IZOLOVALI SMO GA, ALI SMO IPAK VODILI BRIGU O NJEMU I ŠTITILI GA...“

„...SVE DOK NIJE NAPUSTIO OVO MESTO.“

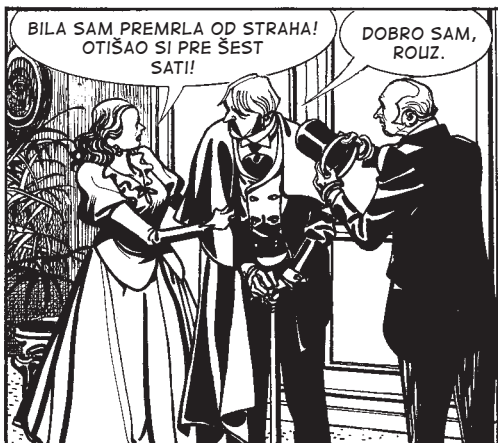

„Isprva sam pokušao da sledim svoju prirodu, i uzverao sam se što više...”

„...kako bih sebi sagradio гнездо.”

„Ali London ne nudi sklonište izabranima.”

„No, postojao je drugi izbor.”

„Bio sam navikao na pomrčinu i tamu...”

„...naučio sam da volim mrak.”

„Ispod ovog grada pronašao sam još jedno mesto...”

„...velikodušno...”

„...gostoljubivo...”

„...upoznao sam lavirint koji se prostire ispod ulica...”

„Ulica koje su konačno počele da mi govore.”

„A ja da ih slušam.”

„Konačno je moje poreklo bilo otkriveno.”

„Očajnički sam krenuo u poteru za simbolom moje porodice.”

„I konačno sam ga ugledao.”

„Moje kraljevstvo.”

